

Garrelt Verhoeven

*Ik zoek geluk
in druk te vinden*

VERHALEN VAN EEN
BOEKENJUTTER

WALBURG PERS

2023

© Garrelt Verhoeven / Uitgeversmaatschappij Walburg Pers,
Zutphen, 2023

ISBN 9789464560800

e-ISBN 9789464560817

NUR 615

www.walburgpers.nl

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden
verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevens-
bestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze,
hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen
of enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke
toestemming van de uitgever.

Er is naar gestreefd om de eventuele rechthebbenden van de in
deze uitgave opgenomen afbeeldingen te achterhalen. Aan hen
die desondanks menen alsnog rechten te kunnen doen gelden,
wordt geadviseerd contact op te nemen met de uitgever.

Inhoud

Voorwoord 7

- 1 Willy op het Waterlooplein 13
- 2 'Schuw van wulpsche dartelheden' 24
- 3 Edward & Julia 37
- 4 'Ik zoek' Geluk In Druk te vinden' 49
- 5 Het reisboek van Don José Tinchant 59
- 6 Amazones, wanschepsels & overwinteraars 69
- 7 Een truffelboekje uit de Bourgogne 81
- 8 Academische pornografie 90
- 9 Stervende stemmen 101
- 10 Luister naar dit droevig lied 113
- 11 Soestdijk in vergulde steendruk 121
- 12 'Ei Sörrender' 131

*Jos Albers (1952–2021) in zijn boekenkraam
op het Waterlooplein. Foto auteur*

Voorwoord

Op 12 oktober 2021 overleed mijn favoriete boekverkoopster van het Amsterdamse Waterlooplein: Jos Albers (1952–2021), 69 jaar oud. Ruim 45 jaar stond hij met zijn kraam op het plein, drie dagen per week, in weer en wind. Aanvankelijk met van alles en nog wat, maar gaandeweg specialiseerde hij zich in boeken en aanverwant drukwerk. Ik leerde hem kennen in de jaren dat ik in Amsterdam werkte voor de Bijzondere Collecties van de Universiteit van Amsterdam (tegenwoordig Al-lard Pierson). Als ik in de buurt was liep ik even bij hem langs. Bij Jos was altijd iets te vinden, maar vooral ook altijd wat om te bespreken. Ergens in Noord-Holland had hij een opslag met een enorme voorraad van waaruit hij steeds weer nieuw aanbod meebracht. Zijn boekenstal was een ontmoetingsplek voor boekenliefhebbers van diverse pluimage. Jos was voor hen de ideale gastheer, met een groot hart en met belangstelling voor alles en iedereen.

Het eerste boekenverhaal in deze bundel is – bij wijze van eerbetoon – gewijd aan een curieus boek dat ik op een koude winterdag bij Jos in zijn stal vond.

Linnen boekband (ca. 1898) van de Parijse boekbinder Victor Champ (1844–1912) voor Henry Gauthier-Villars, Mark Twain. Conférence Olivaint (Paris, Gauthier-Villars Imprimeur-Libraire, 1884). Collectie auteur

Een Franstalige biografie uit de late negentiende eeuw van het Amerikaanse literaire icoon Mark Twain, fraai gebonden door een Parijse boekbinder en geschreven door de eerste echtgenoot van de beroemde Franse schrijfster Colette, die haar liet debuten onder zijn eigen pseudoniem: Willy. Zo'n vondst waar je warm van wordt. In mijn geval zijn dat boeken, drukwerkjes of andere schrijfsels die me verrassen en nieuwsgierig maken.

Achter elk 'boek' – van een omvangrijke foliant tot de kleinste brochure – gaat immers een verhaal schuil, dat zich na wat speurwerk prijsgeeft voor wie zich verdiept in de geschiedenis en achtergrond ervan. Verhalen die je meevoeren naar verre uithoeken van de wereld en naar lang vervlogen tijden, en je kennis laten maken met bijzondere mensen. Ik ben geen boekenjager, op jacht naar dat ene boek, maar een boekenjutter, struinend langs de antiquarische vloedlijn op zoek naar dergelijke verhalen, die zich door een toevallige vondst aandienen.

Er wordt nogal eens verzucht dat de opkomst van het internet de nekslag was voor het antiquariaat in Nederland. Niet voor de internet-antiquaren uiteraard, maar voor de ouderwetse, antiquarische boekwinkel, bomvol uitpuilende boekenkasten, stapels op tafels en op de grond en wanden vol oude prenten. Het is waar, de meeste boekenpaleizen zijn uit het straatbeeld verdwenen. Gelukkig zijn er nog altijd antiqua-

ren waar je – al dan niet op afspraak – terecht kunt. Het zijn relikwieën uit de bloeitijd van het antiquariaat, die de concurrentie van de middenstand hebben weten af te troeven (vaak in combinatie met een internetantiquariaat).

Voor de liefhebbers is er ook nog genoeg te vinden op de boekenveilingen van gerenommeerde veilinghuizen en op de internetveilingen van Catawiki. Of op de vele boekenbeurzen en -markten, van de chique, internationale antiquarenbeurs van de Nederlandse Vereniging van Antiquaren tot de wekelijkse boekenmarkten in Den Haag, Amsterdam en andere steden. Voor de liefhebbers met een bescheiden beurs is er in het voorbije decennium bovendien een nieuwe optie bijgekomen: die van de kringloopwinkels. Duizenden boeken voor weggeefprijzen en soms zelfs helemaal gratis. Het is een doorn in het oog van de echte antiquaren, maar voor een boekenjutter met een beetje geduld valt er heel wat te ontdekken.

Mijn werkzame leven was en is nog altijd verbonden met bijzondere boeken. Als boekhistoricus, als antiquaar, en vooral als conservator bij diverse grote bibliotheken. Ik koester de herinnering aan mijn jaren bij het Haarlemse Antiquariaat A.G. van der Steur. Ik leerde Ab van der Steur (1938–2012) kennen tijdens mijn studie naar de Haarlemse boekhandel in de zeventiende eeuw en vanaf dat moment was ik kind aan huis bij hem en zijn partner Theo Hopman. Als jonge